

DZIENNIK

ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO

Przedpłata miesięczna 8000 Mk.—

Redakcja i Administracja przy ul. Cieszarowej l. 18. Tel. 64.

Ogłoszenia w. dług. taryfy.

Rok I

Cieszyn, wtorek 24 kwietnia 1923

Nr 38.

Znaczenie złotego polskiego dla handlu i przemysłu.

Bielsko, 23 kwietnia.

Dotąd w Państwie Polskiem obowiązuje jako środek płatniczy marka polska, zaprowadzona jeszcze przez okupantów Niemców. Brak relacji do pieniądza, brak pokrycia kruszcowego, jakoteż nadmierna inflacja, sprawiły, iż marka polska straciła charakter pieniądza jako miernika wartości. Kilkuletnie doświadczenie utrwaliło to przekonanie, iż marka nasza koniecznie tej zalety pieniądza nie posiada. Marka reprezentuje wartość stale zmieniającą się w bardzo krótkich odstępach czasu. Ludność, widząc gwałtowne falowanie wartości marki, poczyną od niej uciekać i poczyną szukać nowego sposobu rachuby, kalkulacji, gdyż wszelka kalkulacja w markach staje się iluzoryczną i na dłuższą metę wprost niemożliwą. Kupiectwo, importujące z zagranicy towar czy surowce, kalkuluje ceny na swój sposób indywidualnie. Weszła w życie kalkulacja n. p. kupiectwa w Łodzi na funty szterlingi względnie dolary, a w Bielsku na franki szwajcarskie. Tego rodzaju postępowanie usprawiedliwionem byłoby chwiejną, z każdym dniem malejącą wartość marki, ale nie mogłoby być wytłumaczalnem z chwilą zaprowadzenia u nas pieniądza rachunkowego — złotego polskiego — równego do kursu frankowi szwajcarskiemu. Stworzenie miernika wartości dla celów skarbowych było jednym z powodów wprowadzenia złotego polskiego. Fakt ten został przez społeczeństwo przyjęty z pewną otuchą i ulgą. Widzimy coraz większe zainteresowanie się złotym polskim. Oszczędności w P. K. O. są przewalutowywane na złote polskie. Bony złote 6%-owe i Em. są już wykupione. Część kupiectwa w Bielsku już oddawna wystawia faktury w złotych polskich. Z niektórych stron podnoszą się głosy przeciw wprowadzeniu złotego polskiego do dziedziny bankowych, kredytowych i prywatnych interesów, lecz życie gospodarcze jest bardzo skomplikowane i tak powikłane, że rozwiązanie zasadniczych trudnych problemów ku ogólnemu zadowoleniu należy uważać za wykluczone. Fakturowanie towarów w obcych walutach jest wzbronione i może narazić kupca na grube nieprzyjemności. Lecz istnieje przecież sposób użycia stałego miernika, któryby chronił kontrahentów od znacznych różnic kursowych. Doskonale nadaje się do tego złoty polski, którego kurs ustala okresowo na podstawie skróconego cen hurtownych i ogłasza urzędowo Ministerstwo Skarbu. Złotym można spłacać faktury, rachunki, asekuracje, podatki; można go też użyć jako lokatę kapitału, oprocentowanego stale na sześć od sta. Właśnie w stałej relacji bonów złotych do franka szwajcarskiego leży jego użyteczność, a w stosunkowo wysokim i wygodnym oprocentowaniu nawet jego wyższość na frankiem czy dolarem.

Gdy waluty pójdą w górę, złoty podaży równym krokiem, gdy spadną; państwo przyjmie go przy uiszczeniu danin i podatków za tę ilość marek polskich, którą za niego zapłacono. Publiczność powinna wykorzystać ten idealny instrument pieniądza własnego, użyć go do oszczędzania, bez którego powrót do ogólnego dobrobytu jest absolutnie wykluczony.

Niezawodnie nowy miernik złoty spowoduje wyższość cen, które dojdą do parytetu światowego, lecz również spowoduje niższość tych cen, które u nas są wyższe niż zagranicą. Musi nastąpić udoskonalenie produkcji i większa wydajność pracy, ponieważ dotychczasowa nasza

zdolność konkurencyjna, polegająca na deprecjacji marki polskiej, może mieć dla przyszłego gospodarstwa narodowego fatalne skutki. Całe społeczeństwo musi stanąć do samoobrony, a przemysłowcy muszą zaprzestać wywózów żalów na zubożenie czy kiepskie zarobki.

Przegląd polityczny.

Z Sejmu śląskiego. Na ostatnim posiedzeniu sejmu śląskiego poza szeregiem lokalnych spraw, między innymi rady wojewódzkiej w sprawie ustalenia płac miejscowych i przeciętnego rocznego zarobku robotników rolnych, odesłano do komisji socjalnej, podobnie jak i wniosek rządu w sprawie zniesienia ustawy o 40% dodatku ekonomicznego dla urzędników województwa śląskiego. Następnie odesłano do komisji prawniczej wniosek rady wojewódzkiej w sprawie przyłączenia gminy Gierałtowice do powiatu rybnickiego, oraz wniosek rady wojewódzkiej w sprawie zatwierdzenia rozporządzenia wojewody o podwyższeniu podatków. Odesłano do komisji budżetowej wniosek rady wojewódzkiej o poruczeniu prokuratury jeneralnej zastępstwa skarbu śląskiego. Polecono sądowi katowickiemu zawieszenie postępowania sądowego przeciwko posłowi Rufeldowi (P. P. S.) aż do wygaśnięcia jego mandatu. Ożywioną dyskusję wywołał nagły wniosek P. P. S. przyjęty jednomyślnie, w którym wnioskodawcy wzywają rząd, aby nie zamykał państwowej fabryki związków azotowych w Chorzowie. Doszło bowiem do wiadomości posłów, że w ostatnich dniach zredukowano tam personal robotniczy o 900 osób, z powodu zamknięcia jednego pieca. Ponad to krąży pogłoski iż rząd ma zamiar zredukować dalsze piece i odstąpić przedsiębiorstwo spółce prywatnej, co sejm śląski uważa za nieodpowiednie dla państwa.

W sprawie Jaworzyny. Do łaski marszałkowskiej wpłynął wniosek nagły pos. Kozłowskiego (Zw. Lud. Nar.) i pos. Osieckiego (P. S. L.) oraz kolegów ze wszystkich polskich klubów w sprawie Jaworzyny. Wniosek ten kończy się wezwaniem do rządu, aby w formie stanowczej zażądał w najkrótszym czasie decyzji Rady ambasadorów, przyznającej Polsce Jaworzynę, zgodnie z zasadami słuszności i sprawiedliwości oraz, aby zaznaczył, że dalsze zwlekanie Polska musiałaby odczuć jako bolesną dla siebie krzywdę, która bynajmniej nie przyczyni się do pomyślniejszego ułożenia stosunków między Czechosłowacją a Polską. Dowiadujemy się, że według wiadomości, pochodzących od miarodajnych czynników, sprawa Jaworzyny ma być wzięta pod obrady Rady ambasadorów w dniu 25 b. m.

Śląski Urząd Rozjemczy. Według doniesienia biura Wolffa, utworzono stosownie do przepisów artykułu 55 traktatu genewskiego w sprawie Górnego Śląska z dnia 15 maja urząd rozjemczy do załatwienia sporów wynikających z przynależności państwowej. Urząd ten znajduje się przy sądzie rozjemczym w Bytomiu. Pełnomocnikami po stronie niemieckiej są radca ministerjalny w pruskim ministerstwie

spraw wewnętrznych Meyer, zastępcą jego radca regencyjny Büttner w Bytomiu, ze strony rządu polskiego konsul generalny Szczepański w Bytomiu, zastępcą jego adwokat Wnukowski w Katowicach.

„Piaś” o rokowaniach. Krakowski organ P. S. L. „Piaś” w ogólnikowy sposób omawia w numerze, który wczoraj ukazał się w Krakowie, akcję tworzenia większości. Dowiadujemy się tedy z artykułu pod tytułem: „Zabiegi o polską większość”, że wobec wrogości w Sejmie podstawy posłów z mniejszości narodowych, klub posłów P. S. L. wdrożył układy ze stronnictwami polskimi, z pominięciem „Wyzwolenia” i P. P. S. Prezes Witos rozpoczął tedy rokowania ze stronnictwami Ch. J. N. i N. P. R. „Układy — pisze „Piaś” — prowadzone na podstawie ogłoszonego już przed trzema miesiącami przez P. S. L. programu pracy, uwzględniającego konieczności państwowe i ludowe, odbywały się częściowo w Warszawie, częściowo w Krakowie, i doprowadziły do pewnych ustalonych wyników. Celem ich było uzgodnienie poglądów wymienionych stronnictw polskich na najbardziej zasadnicze, konieczności państwowe, do których zaliczono zgodnie i konieczność ludową, mianowicie „reformę rolną”. Dodaje „Piaś” do tych ogólników, że „najdonioślejsze dla ludu sprawy” zostały tym programem objęte i postawione „w myśl naszego stronnictwa”. Nie podoba się „Piaśowi” stanowisko premiera Sikorskiego wobec tych rokowań. Podejrzewa go organ P. S. L., że, idąc za radą swoich krakowskich przyjaciół rozpoczął kroki „celem rozbicia zarysowującej się już większości parlamentarnej”, że „zaczął intrygę przeciw większości”, pragnąc oderwać z grup prawicowych koła ziemiańskie i bodaj kilku posłów z N. P. R.

Około narodowej większości. Sprawozdawca parlamentarny „Kurier Warszawski”, omawiając sytuację polityczną i nastroj w kuloarach sejmowych, stwierdza, że rokowania o większość sejmową posuwają się naprzód, jednakże optymizm co do bliskiego dojścia do skutku większości, należy traktować z zastrzeżeniem. Sprawa może się przeciągnąć, tembardziej, że prezydent Rzeczypospolitej wyjeżdża na kilka dni z Warszawy, a on właśnie, według konstytucji, mianuje rząd w porozumieniu ze Sejmem. Prowadzone dotychczas poufne narady w sprawie większości przeniesione będą dzisiaj na szereg plenarnych posiedzeń klubów sejmowych.

O wyprawę krzyżową do Rosji. Biuro Reutersa donosi z Nowego Jorku: Kardynał belgijski Mercier wystosował pismo do dziennika katolickiego „Kolumbia”, w którym proponuje, aby Liga Narodów zorganizowała przeciw Rosji sowieckiej międzynarodową wyprawę krzyżową, aby zniszczyć barbarzyństwo i ochronić cywilizację.

DO CZYTELNIKÓW.

Od stycznia b. r. nie podniesiono ceny pisma naszego, jakkolwiek w tym okresie czasu kosztu robocizny, cena papieru i wszelkie opłaty podniosły się o 100 do 200 procent. Nowa spółka wydawn., która w tym czasie uruchomiła pismo na nowo, musi przystąpić do uporządkowania nakładów i prenumeraty wślad za wszystkimi pismami na Śląsku i poza nim. Cena numeru pojedynczego wynosi od dziś 350 mkp., prenumerata miesięczna 8.000 mkp. Wydawnictwo żywi przekonanie, że Czytelnicy uwzględnią słuszość tej podwyżki, tak nieznacznej, i nie tylko sami dochowają wierności pismu, ale przyczynią się do rozprzestrzenienia pisma, o którego potrzebie przekonało się polskie społeczeństwo właśnie wtenczas najdowodniej, gdy los jego zdawał się być poważnie zagrożonym. Wydawnictwo.

Wiadomości miejscowe i zamiejscowe.

Wieczorek gimnazjalny. W minioną sobotę odbył się w teatrze miejskim wieczór muzyczny urządzony staraniem młodzieży gimnazjum polskiego. Ciekawym jest fakt, że drugi już zakład urządził wieczorek szkolny z programem wyłącznie muzycznym. Świadczy to o wielkiem zamilowaniu młodszej generacji dla muzyki i każe stawiać pomyślniejsze horoskopy, co do przyszłego życia muzycznego na Śląsku. Wieczorek robił bardzo miłe wrażenie tak przez dokładne przygotowanie jak też urozmaicenie programu. Wyszczególnić należy występ chóru mieszanego, złożonego z jakich 100 śpiewaków, który dzięki niestrudzonej energii prof. Kiszy sprawił słuchaczom przyjemną niespodziankę. Śpiew Maryśki Dobrowolskiej sprawił wrażenie, że miluchny głos śpiewaczki to prawdziwy diament, który należy w przyszłości jeszcze oszlifować. Najwięcej trudu włożył w wykonanie programu uczeń VII kl. J. Kulisz, który czy to jako dyrygent czy jako solista objawił wielkie zamilowanie do muzyki.

Wczorajsza burza z piorunami stanowczo już niedwuznacznie świadczy o tem, że wiosna jest. Od samego rana słońce chwilami przypiekało nie na żarty, atmosfera zaś była duszna. Przed czwartą rozległy się pierwsze grzmoty, spadł ciepły ulewny deszcz, który chwilowo zmienił się w grad. Skutki deszczu są wszędzie widoczne, zieleni przybyło ze 100 procent.

Ustne egzaminy dojrzałości w Seminarjach Nauczycielskich. Ustne egzaminy dojrzałości w Seminarjach nauczycielskich w terminie letnim b. r. odbędą się: 1) Dla eksternistów (tek) pochodzących z Górnego Śląska przy Seminarjum męskiem w Mysłowicach dnia 28 maja. Podania wraz z dokumentami o przypuszczenie do egzaminu dojrzałości należy wnieść do Wydziału Oświecenia Publicznego do dnia 30 kwietnia b. r.; 2) w Seminarjum męskiem w Bobrku przy Cieszyńce dnia 11 czerwca; 3) w Seminarjum żeńskiem w Cieszyńce dnia 22 czerwca; 4) w prywatn. Seminarjum żeńskiem Siostr Boromeuszek dnia 21 czerwca; 5) w prywatn. ewang. Seminarjum żeńskiem miejskiem w Bielsku dnia 4 czerwca; 6) w prywatn. ewang. Seminarjum męskiem w Bielsku dnia 7 czerwca. — Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego: Dr. Kopiec m. p.

Aresztowanie. Służąca, Maria Kubik, która dnia 18 marca br. skradła na szkodę swego służbodawcy Jana Bolka w Skoczowie garderobę męską i damską oraz biżuterię ogólnej wartości około 7 milionów marek polskich, została przez policję Wojewódzką z Skoczowa dnia 7 kwietnia 1923 w Oświęcimiu ujęta i zaaresztowana. Rzeczy, pochodzące z kradzieży, zdołano odszukać i oddano takowe poszkodowanemu z powrotem. W nocy z 9 na 10 kwietnia br. skradziono z fabryki maszyn Józefa Staszka w Skoczowie 2 pasy popędowe ogólnej wartości przez 4 milionów marek. W nocy z 1 na 2 kwietnia br. skradziono na szkodę fryzjera Juljusza Blaszkiego w Skoczowie przybory fryzjerskie oraz bieliznę ogólnej wartości 415.000 marek. Jako sprawcy powyższych kradzieży został przez Policję Wojewódzką w osobie niejakiego Władysława Składka wyśledzony i zaaresztowany. Rzeczy, pochodzące z

kradzieży zostały odnalezione i oddane poszkodowanym z powrotem.

Ustroń. Koncerty i przedstawienia szkolne ustrońskie mają już swą ustaloną dobrą sławę. 8 kwietnia urządziła tutejsza szkoła II koncert szkolny — odegrano, odśpiewano i oddeklamowano znany już na Śląsku „Koncert wiosenny“. Rzecz wypadła doskonale, lepiej jeszcze niż w roku ubiegłym o tyle, że tym razem znakomicie spisał się zespół orkiestralny, złożony przeważnie z pp. nauczycielek i nauczycieli Kółka ustrońskiego, kierowanych w prawną batutą p. P. Wałacha. Śpiewy dziatwy szkolnej, deklamacje i dialogi wypadły nienagannie. Zysk moralny a także materialny jest duży, to też niestrudżonym inicjatorom należy się szczere uznanie.

Bielsko. (Poświęcenie lokalu bursy.) Wydział Bursy Polskiej ma zaszczyt niniejszem zaprosić J. W. P. na poświęcenie własnego domu w Bielsku przy ul. Starobielskiej 1. 3, które odbędzie się 29 kwietnia br. z następującym programem: 1) uroczysta msza św. w kościele św. Trójcy o godz. 10; 2) pochód uczestników do Bursy; 3) poświęcenie lokalu o godz. 11: a) przemówienie prezesa; b) odczytanie aktu erykcyjnego; c) przemówienie ucznia; d) chór wychowanków Bursy; e) na zakończenie nastąpi wpis do księgi pamiątkowej członków honorowych Bursy za opłatą 10.000 marek polskich, nie kładąc tamy dobroczynności.

Wystawa przemysłowa i przyrodnicza. Zapowiedziana swego czasu B. B. wystawa przemysłowa i przyrodnicza odbędzie się od dnia 20 do 27 maja b. r. w salach strzelnicy, gimnastycznych i szkoły przemysłowej w Bielsku, na którą się wszystkich przemysłowców i interesentów najuprzejmiej zaprasza. Miasto Bielsko, jako jedno z największych środowisk przemysłowych w Polsce, nie mało dotychczas sposobności zapoznać poszczególnych dzielnic Rzeczypospolitej Polski ze swymi wyrobami i przeto należy żywić niezłomną nadzieję, że każdy interesowany nie omieszką obecnie skorzystać z tej sposobności, ażeby szerokie sfery przemysłowe i kupieckie zapoznać ze swymi wyrobami; każdy rzutki przemysłowiec i przedsiębiorczy kupiec winien wziąć udział w tej wystawie. Wystawa ma ten wzniosły cel, ażeby pobudzić inicjatywę ekonomiczną jednostek gospodarczych do racjonalniejszego działania, odpowiadającego nie tylko korzyściom poszczególnych gałęzi przemysłu, ale potrzebom ogólnopolskiemu. Na czele wystawy stoja osoby, dające gwarancję, że wystawa zostanie jaknajpomyślniejszy rezultatem uwieczniona. Przemysł polski winien i musi na tej wystawie zająć stanowisko przodujące. Wszelkie zapytania i zgłoszenia należy skierować do Biura Wystawy w Bielsku, Rynek, Pilsnerhof, telefon międzymiastowy Nr. 45 w godzinach urzędowych od 9-1 i od 3-5.

Do wiadomości kupców etc. Na skutek pisma Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Departament handlowy z dnia 14 kwietnia br., N. HT-1497, podajemy niniejszem do wiadomości, iż: 1) Izby handlowo-przemysłowe w Warszawie niema dotychczas; 2) podania, zapytania etc., składane do Ministerstwa Przemysłu i Handlu muszą być odpowiednio ostemplowane, w przeciwnym razie będą pozostawiane bez odpowiedzi; 3) o wyjaśnienia, referencje etc. można się zwracać w sprawach handlowych do „Stowarzyszenia Kupców Polskich“ w Warszawie, Szkolna 10, i w sprawach przemysłowych do Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów w Warszawie, Chmielna 2; 4) w sprawach przywozu i wywozu jedyną kompetentną instytucją jest Główny Urząd Przywozu i Wywozu i że wszystkie podania o przywóz i wywóz należy przesyłać do tegoż Głównego Urzędu, nie zaś do Min. Przemysłu i Handlu, jak to czynią prawie wszystkie firmy. Przesyłanie podań do Min. Przemysłu i Handlu przewleka tylko załatwienie sprawy, ponieważ Ministerstwo nie rozpatruje podań merytorycznie, a przesyła je do rozpatrzenia i decyzji Gł. Urzędowi Przywozu i Wywozu. Jest zatem rzeczą niewskazaną, zwracanie się w sprawach handlowych i przemysłowych do Izby Handlowej i Przemysłowej w Warszawie, gdyż instytucja powyższa nie istnieje a pisma w ten sposób adresowane przedkładane są Wydziałowi Obrotu Towarowego Ministerstwa, gdzie nie mogą być rozpatrywane z braku uiszczenia opłaty stempowej,

obowiązującej dla podań, skierowanych do urzędów i władz.

Milionówka. Przy ostatniem ciągnięciu milionówki padła wygrana na numer 0.414.606.

O ratowanie prasy polskiej. Postowie redaktorzy: Chaciński (Ch. D.), Kuchrski (N. D.), Stroński (Ch. N.), Dąbki (P. S. L.), Chomiński (P. L. L. wyzwolenie) i Perl (P. P. S.), wnieśli w Sejmie wniosek z wezwaniem do Rządu, aby bezzwłocznie przyszedł prasie polskiej z wydatną pomocą. Wnioskodawcy proponują następującą formę pomocy: 1) zniesienie wszelkich cel, obciążających papier zagraniczny tak rotacyjny jak i płaski; 2) zniesienie, a przynajmniej znaczne obniżenie cel obciążających farby, czcionki i części składowe maszyny, przeznaczonych dla drukarni gazetowych; 3) zniesienie do $\frac{1}{20}$ porta pocztowego, oraz kolejowego dla dzienników; 4) zniesienie do $\frac{1}{10}$ części opłat za rozmowy telefoniczne i depeze; 5) zniesienie wszelkich podatków i danin odnoszących się do przemysłu gazetowego; 6) wywarcie przez Rząd nacisku na fabryki papieru w kierunku obniżenia cen papieru; 7) zakaz eksportu celulozy, masy drzewnej i papieru; 8) zniesienie do $\frac{1}{10}$ frachtu od papieru wagonami; 9) uzyskanie znacznego kontyngentu papieru zagranicznego. Wnioskodawcy wyrażają zapatrzywanie, że o ile powyższe środki zostaną zastosowane, uniknie się zagłady prasy polskiej.

Przymusowa nauka szkolna w Polsce. Ustawa Konstytucyjna Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 1921 roku, a poprzednio dekret o obowiązku szkolnym z dnia 7 lutego 1919 roku zatwierdzony przez Sejm Ustawodawczy w dniu 22 lipca 1919 roku postanawiają, że nauka dzieci w zakresie szkoły powszechnej jest obowiązkowa. Zgodnie z wymienionym dekretem wiek szkolny dziecka trwa lat 7, a mianowicie od ukończenia siódmego do ukończenia czternastego roku życia. Za niespełnienie obowiązku szkolnego, ukrywanie dziecka przed zapisaniem do szkoły, nieposyłanie dziecka do szkoły, oraz za usiłowanie przez wybiegi uwolnienia dziecka od uczęszczania dziecka do szkoły, dekret o obowiązku szkolnym przewiduje karę aresztu lub grzywnę pieniężną. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego postanowiło w b. r. wprowadzić na terenie b. Królestwa Kongresowego, bezwzględny obowiązek szkolny dzieci siedmioletnich, czyli urodzonych w r. 1916. Od dnia 1 września b. r. wszystkie dzieci siedmioletnie obowiązane będą uczęszczać do szkół. W miarę wolnych miejsc w izbach szkolnych będą pociągane do obowiązku szkolnego i dzieci starsze, do szkoły nie uczęszczające. W następnych latach obowiązkiem szkolnym obejmowane będą młodsze roczniki dzieci, tak, że z dniem 1 września 1929 roku wszystkie dzieci w wieku szkolnym znalazły się w szkole.

Zlikwidowanie strajku w teatrze Opera i Operetka. Dzięki interwencji Centralnego Związku artystów scen polskich z Warszawy i pojednawczemu stanowisku obu stron, tj. artystów opery i dyrektora Poleńskiego, tygodniowy strajk w teatrze przy ul. Rajskiej został w piątek późnym wieczorem zlikwidowany. Dyrektor Poleński zgodził się na rozszerzenie kontraktów w tym kierunku, że zarówno gaże, jak i wszelkie dodatki pensyjne dyrekcyj będzie wypłacała artystom w ściśle oznaczonych terminach. Wypłata 62% dodatków do płac marcowych, których to dodatków nie otrzymali dotąd wszyscy artyści, nastąpi w tych dniach; również 33% dodatku do płac kwietniowych dyrekcyj wypłaci zespołom operowym i operetkowym w najbliższej przyszłości. Wczoraj odbyło się pierwsze przedstawienie po strajku.

Z czeskiego Śląska.

Czescy kolejarze urządzają w 1 maja dwugodzinny demonstracyjny strajk, a mianowicie od 10 do 12 przed południem celem wywarcia nacisku na rząd, celem przeprowadzenia licznych postulatów kolejarzy.

Czeski język staje się w myśl projektu ustawy już przyjętego przez radę ministrów przedmiotem obowiązkowym we wszystkich szkołach średnich republiki. Nauczanie języków mniejszościowych uregulowane zostanie w miarę zachodzących warunków językowych. Projekt ustawy przejść jeszcze musi przez parlament.

Występ Teatru im. Jul. Słowackiego

we wtorek
24 kwietnia

MARJA STUART

we wtorek
24 kwietnia

Tragedja w 5 aktach Juliusza Słowackiego.

Bilety do nabycia w kasie teatralnej.

Podwyżka ceny cukru nastąpi w najbliższym czasie na skutek długotrwałych rokowań fabrykantów z czeskim rządem. Podwyżka wyniesie 20 halerzy na klg., fabrykanci żądali 65 halerzy.

Jednolity typ średniej szkoły w Czechach. „Pravo Lidu” donosi, że różnica między gimnazjum a szkołą realną zostanie zniesiona. Szkoły wydzielone przekształcone zostaną w jednolity typ niższej szkoły średniej, po której ukończeniu uczniowie przejdą do 4 lub 5 klasowej wyższej szkoły średniej. Jak z tego wynika jest to projekt analogiczny do reformy szkolnictwa w Polsce. Ma on tę zaletę, że umożliwia kształcenie się w niższym zakresie we wsi rodzinnej i że dopiero do wyższego gimnazjum trzeba wysyłać dzieci do większego miasta.

Ze świata.

Pamiętniki prezydenta Wilsona. Oczom naszym ukaże się wkrótce dokument historycznej wartości. Będą to pamiętniki najbardziej zaufanego współpracownika prezydenta Wilsona, szefa prasy amerykańskiej delegacji, R. St. Bakera, podczas pokojowej konferencji. Wywody R. St. Bakera opierają się na urzędowych danych i przynoszą sensacyjne informacje o najtajniejszych posiedzeniach pokojowej konferencji. W posiedzeniach takich przyjmował udział tylko Wilson, Lloyd George, Clemenceau i Orlando. W przytoczonych tu urywkach odzwierciedla się zupełnie jasno rola Wilsona, którą zmuszony był pokonywać bezustannie piętrzące się przeszkody i które nie posiadał ani dostatecznej energii, ani znajomości stosunków europejskich, by móc stawiać czoło tak potężnym przeciwnikom. Pomimo próśb i protestów Wilsona (jak utrzymuje Baker), Niemcy zostały bez dyskusji jakiegokolwiek wykluczone z konferencji. Zaraz na wstępie Wilson zmuszony był do ciągłej walki. Nie znał on tajemnych umów pomiędzy państwami europejskimi, nie wiedział także, kto przed nim co ukrywa. Baker także zdradza duże oburzenie, gdy wspomina o sztuczkach europejskiej dyplomacji. W dziełku jego znajdujemy i dokładny opis techniki konferencji pokojowej. Nie był to wesoły i przerywany zabawami kongres z roku 1815. Był to kongres ludzi pracujących, a raczej zapracowanych. Czterech olimpijczyków, którzy mieli decydować o losach świata, nie mogli znaleźć czasu na śniadanie. Sama delegacja amerykańska składała się z 1300 osób. Przy tem uczestnicy kongresu zasypywani byli listami, prośbami i delegacjami. Wszystkie rasy i wszystkie narody wysyłały tu swych przedstawicieli. Irlandczycy, murzyni, kobiety, ligi pokojowe, związki samopomocy, organizacje rolnicze i robotnicze, delegaci z Palestyny, Korei, Persji, Egiptu, Libanu i Bóg wie skąd stawili się w Paryżu i domagali się audjencji. Kongres pokojowy posiadał własną pocztę, własną drukarnię, oddzielną sieć telefoniczną i telegraficzną. Akta zajmowały setki skrzyń. Wilson sam pisał najważniejsze dokumenty na maszynie. Ale pomimo tych wszystkich udogodnień Wilson nie umiał się zbliżyć do reszty członków kongresu i pomimo swych najlepszych chęci i zamiarów nie mógł swych planów urzeczywistnić. Każda stronica tych pamiętników posiada wartość historycznego dokumentu.

Śmierć marszałka Maunoury. Telegramy doniosły z nagłej śmierci w pociągu w drodze z Paryża do Orleanu generała Maunoury, jednego z bohaterów wielkiej wojny. Gen. Maunoury dowodził w pierwszych dniach września roku

1914 ową armię, którą komendant warownego obozu paryskiego gen. Gallieni w porozumieniu z Joffrem, wysłał dla wykonania ruchu okrążającego prawe skrzydło niemieckie w rozpoczynającej się decydującej bitwie nad Marną. Maunoury ten, wykorzystujący błąd von Klucka, wykonany został z piorunującą szybkością. Wojska z rejonu Paryża transportowano dorożkami samochodowymi i jedna z tych „taxi” stanęła dziś na pamiątkę owych dni w muzeum wojny u Inwalidów. Wojska paryskie i dywizje rezerwowe sprowadzone na gwałt z Lotaryngii uderzyły pod wodzą Maunouryego na wyborowe dywizje v. Klucka, zajmujące pozycje nad rzeczką Ourcq i po morderczej, czterodniowej bitwie zmusiły je do odwrotu. Całe prawe skrzydło Niemców zachwiała się, a gdy dziewiąta armia pod wodzą Focha rozbiła ich centrum pod Montmirail, los bitwy, a jak się później okazało i całej wojny, został rozstrzygnięty. Gen. Maunoury nie długo odgrywał czynną rolę w wojnie, tak świetnie rozpoczętą nad brzegami Ourcq. W marcu 1915 roku obchodząc przednie pozycje swej armii w okolicy Nouvron otrzymał ciężką ranę w głowę od kuli karabinowej, która wpadła przez lukę obserwacyjną w parapiecie rowu strzeleckiego. Rana spowodowała z początku osłabienie, a wkrótce potem zupełną utratę wzroku. Ociemniały generał musiał się usunąć ze służby czynnej i dnia 6 kwietnia 1916 roku zrezygnował z zajmowanego stanowiska wojskowego gubernatora Paryża. Od tego czasu żył na uboczu nieco zapomniany. Śmierć jego wskrzesiła na nowo pamięć o pierwszych decydujących momentach wojny. Na propozycję ministra wojny p. Maginot prezydent republiki podpisał dekret, mianujący pośmiertnie generała Maunouryego marszałkiem Francji. Rząd i muniocypaność Paryża odniosły się do wdowy z życzeniem pochowania męża kosztem państwa w stolicy. Wdowa odmówiła jednak, gdyż zapóźno było odwoływać przedsięwzięte przygotowania do pogrzebu. Pogrzeb odbył się w Mer, miejscu rodzinnym generała. Honory wojskowe oddały delegowane oddziały wszystkich broni, pod dowództwem generała dywizji, ministra wojny reprezentował marszałek Joffre, rada Paryża postanowiła nazwać jedną z ulic stolicy jego imieniem.

—:—

Nadesłane.

Inżynier Erwin Waszica

Prosimy o natychmiastowe zgłoszenie się w biurze „POKUCIE”, Kraków, Pańska 10 albo o podanie adresu.

Dział gospodarczy.

Marka polska na Górnym Śląsku. „Ost Courier” w artykule, omawiającym wprowadzenie marki polskiej w polskiej części Górnego Śląska, pisze między innymi: Można przyjąć z wielkim prawdopodobieństwem, że wprowadzenie marki polskiej na polskim Górnym Śląsku bardzo korzystnie wpłynie na ukształtowanie się polskiego bilansu handlowego. Nie ulega wątpliwości, że polski bilans handlowy stanie się czynny. Marka polska pójdzie wkrótce w górę.

Rząd polski dobrze uczynił, opowiadając się za możliwie najszybszym wprowadzeniem marki polskiej na Górnym Śląsku. Zaznaczyć należy, że „Ost Courier” jest dodatkiem wydawnictwa „Berliener Börsen Courier”.

Jak Rząd utrudnia sobie walkę z drożyzną. Jak donosi „Kurier Poranny” od lutego leży bezużytecznie 3 miliardy marek, wyznaczone na walkę z drożyzną na Śląsku. Fundusze te nie mogą być uruchomione, gdyż sejm śląski, który przyjął gwarancję za tę pożyczkę, chciałby ją przyznać kooperatywom, zaś władze centralne uważają, że można ją wydać tylko województwu śląskiemu. Województwo śląskie domaga się wydania tej pożyczki na termin roczny, ministerstwo skarbu zaś żąda zwrotu przed 1 lipca. Tarcia międzyministerjalne trwają, pieniądze leżą, a drożyzna hula...

Finanse miast polskich. Na ostatnim posiedzeniu komisji finansowej związku miast omawiany był projekt rządowy, dotyczący finansów miast polskich, przesłany zarządowi związku miast przez ministerstwo skarbu do zaopiniowania. Odnośną „Ustawę tymczasową o daninach i innych źródłach dochodów związków komunalnych” referował dr. Zieliński. Ustawa opiera finanse miast na pobieraniu dodatków do podatków państwowych: 1) konsumpcyjnych, 2) podatku gruntowego, 3) przemysłowego. Wprowadza też pobieranie podatków od zaprotestowanych weksli, od ogłoszeń i anansów reklamowych i t. d. Zarząd związku miast uchwalił przyjąć powyższą ustawę, jako tymczasową, albowiem w dalszym ciągu trwa przy swoim stanowisku, iż należy dokonać rozdziału źródeł dochodowych państwowych i samorządowych i zapewnić samorządom miejskim samoistne źródła dochodów. Zarząd wypowiedział się również przeciw postanowieniom ustawy w sprawie nadzoru nad samorządem i zatwierdzeniu uchwał związków komunalnych, zachował bowiem swe poprzednie zdanie, iż 1) zatwierdzanie uchwał podatkowych ciał samorządowych powinno być jednostopniowe, t. j. dokonywane przez jedną instancję, sprawującą nadzór; 2) uchwały powyższe powinny wchodzić w życie automatycznie po upływie 30 dni od dnia przedłożenia ich władzom nadzorczym w razie nieotrzymania w tym czasie odpowiedzi; 3) uchwały ciał samorządowych w przedmiocie pobierania wszelkich opłat nie wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej.

Konkurs.

Gmina miasta Cieszyna rozpisuje niniejszym konkurs na posadę

kierownika pływalni miejskiej

Podania o tę posadę udokumentowane odpisem świadectwa odbytego kursu pływackiego, oraz świadectwem stanu zdrowia, należy wnieść do Urzędu gminnego w Cieszynie, najpóźniej do 30 kwietnia 1923 r.

W Cieszynie, dnia 20 kwietnia 1923.

Burmistrz:

Dr. MICHEJDA mp.

III Targ Poznański od 29/IV do 5/V 1923 r.

Firm 245
Spółdz. IV. 218/4.

Wykreślenie spółdzielni.

W rejestrze spółdzielni sądu okręgowego jako handlowego w Cieszynie, wykreślono dnia 14 kwietnia 1923 wskutek ukończenia likwidacji i firmy: Ludowa spółka spożywcza w Pogwizdowie, stowarz. spółdzielcze z ograniczoną odpowiedzialnością.

Sąd okręgowy jako handlowy w Cieszynie

Oddz. IV. dniu 14 kwietnia 1923

Dr. GRODYŃSKI

Należyte wygotowanie potwierdza
kierownik kancelarii.

Biuro Asekuracyjne

w Cz. Cieszynie

ul. Ostrawska 15

przyjmie natychmiast

kilku zdolnych

AGENTÓW

ubezpieczeniowych

na jaknajdogodniejszych wa-

rukach. Ci, którzy dotych-

czas w dziale asekuracyjnym

jeszcze nie pracowali, zostaną

na należyte pouczenie.

Cisi współpracownicy mile

widziani.

CHCESZ ZOSTAĆ

MILIONEREM???

LOS NA RATY

po jak najdogodniej-

szych warunkach.

Znane ze swej wartości

czci, losy budowlane

losy czerwonego krzy-

ża, dalej losy zagranic-

zne: włoskie, tureckie,

serbskie, węgierskie itd.

Raty od 5 K miesięcznie

w górę. Zamówienia u-

skuteczna GŁÓWNA

AGENCJA „FORTUNY“

w Czeskim Cieszynie

ulica Ostrawska 1. 15.

Orkiestra damska

od 3 do 5 osób, koncer-
towa i do tańca, potrzebna
do Wielkopolski oo 15. V.
do 1 X. br., mieszkanie i
całodzienne utrzymanie,
pożądane w kostjumach
narodowych, rumuńskich,
czeskich lub huculskich.
Oferty z podaniem warun-
ków nadesłać pod „Or-
kiestra“ do T. A. Reklama
Polska, Bydgoszcz, Gdań-
ska 1. 164.

Reklama

jest dźwignią

handlu i przemysłu

Konkurs.

Gmina miasta Cieszyna rozpisuje ni-
niejszy konkurs na posadę

urzędnika buchalterji

Wymagane: kwalifikacja i praktyka
fachowa i znajomość języka polskiego
i niemieckiego w słowie i piśmie i oby-
watelstwo polskie.

Uposażenie służbowe według wyka-
zanych kwalifikacji.

Podania udokumentowane listami
przynależności i świadectwami należy
wnosić do Urzędu gminnego w Cieszynie,
najpóźniej do 30 kwietnia 1923 r.

W Cieszynie, dnia 20 kwietnia 1922.

Burmistrz:

Dr. MICHEJDA mp.

Fabryka likierów rumu i koniaku

S. Spitzer

CIESZYN, Rynek Nr. 16

Rok założenia 1792

Poleca swe powszechnie znane wyroby
wybornej jakości przedwojennej. Specjalne
likier i rumy. Kordial-Medoc, Holen-
derska kminkówka, Curacao, Tripel-Sec,
Griotta, Żytniówka, Kontuszkówka, Mię-
tówka, Jarzębinka i Gruszkowa.

Próżne flaszki zakupuje się.

Abonujcie „Dziennik Śląska Cieszyńskiego“.

Polski Bank Przemysłowy

Filja w CIESZYNIE

(jako komisjoner dewizowy)

(Telefon Nr. 3 i 139)

załatwia wszelkie w zakres ban-
ku wchodzące czynności szybko
i tanio.

Sala
Ratuszowa

KINO MIEJSKIE

Sala
Ratuszowa

! Wielka sensacja !

Romans pewnej tancerki z paryskiej opery.

CYKL PARISETTY

3-ci ciąg dalszy

! WIELKI ROMANS FILMOWY !

4-ty ciąg dalszy

Od wtorku, 24, do czwartku, 26 kwietnia 1923

Od piątku, 27, do poniedziałku, 30 kwietnia 1923

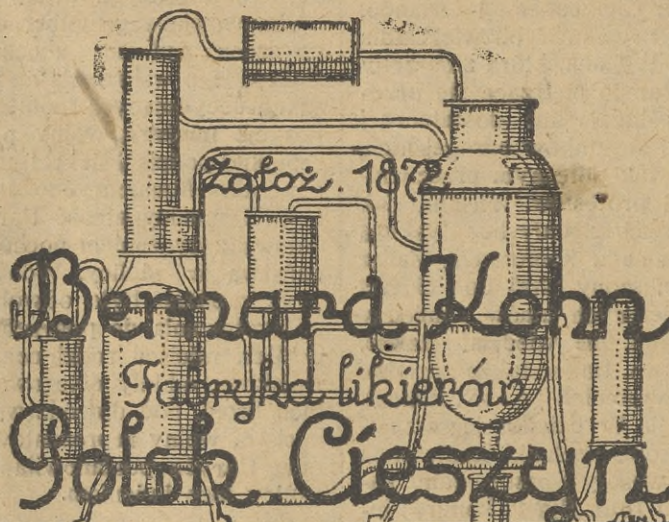
Tajemnica hrabiego da Costabella

5 aktów ciekawych scen.

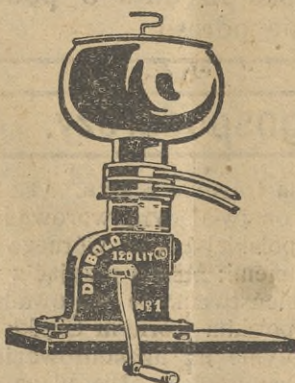
Zwycięstwo Cogolina

5 aktów wspaniałych scen.

Dzieło filmowe podług sławnego romansu Alojzego FEUILLADE, pod kierownictwem genialnego
twórcy, samego autora. — W głównych rolach: Sandra Milowanoff, swego czasu primaballerina
byłego carsko-rosyjskiego baletu w Petersburgu, Biscot Mayer, J. Mabe, A. Rolette, M. Hermann.

Najlepsze likiery wyrobione
w holandski sposób
Najprzedniejszy rum

Przez nabycie wirówki „Svecia“ i „Diabolo“

oszczędza Pan na czasie, na pieniądzu i na robocie.
Przedstawicielstwo oryginalnych szwedz-
kich wirówek i części składowych

Adolf Kapellner i Brat

Biała-Bielsko

Filja: CIESZYN, ul. Szeroka 3 (obok gł. poczty)